Йәш хәбәрсе

“Мәңге йәшә, эй, һөйөклө башҡорт теле,

Атам теле, әсәм теле – минең телем".

З.Биишева.

Ноябрь № 11, 2019 йыл

Талбазы ауылы Лицейы

муниципаль бюджет дөйөм белем

учреждениеһы

Һылыуҡай –2019

Был көндө лицей эсе шау-гөр килеп торҙо. Тамаша залында музыка уйнай. Бөтә бишенсе синыф уҡыусылары йыл да ойошторолған «Көҙ һылыуҡайы – 2019» бәйгеһенә йыйылды. Һәр синыфтан ике ҡатнашыусы тәҡдим ителде. Сығыштарҙы X синыф ҡыҙҙарынан торған жюри баһаланы.

Конкурс дүрт этапта үтте. Тәүгеһендә ҡыҙҙар үҙҙәре менән таныштырып, кемдер яҙған шиғырын уҡыны, икенселәр ҡыҙыҡ итеп үҙе хаҡында һөйләне.

Унан һылыуҡайҙар береһенән-береһе ҡупшыраҡ кейемдәрен күрһәтергә сыҡты. Күлдәктәре генә түгел, причёскалары ла матурлығы менән күҙҙе арбаны.

Артабанғы этап – «Көҙгө натюрморт». Бында һәр береһе үҙе төшөргән һүрәте менән ҡыҫҡаса таныштырҙы.

«Үҙешмәкәр сығыш» һынауы бигерәк йәнле булды. Ҡалай һәләтле икәндәр, бәйгеселәр үҙҙәрен яңыса асты.

Бөтә этаптарҙа ла V «Б» синыфынан Руслана Григорьева менән Эвелина Сидорова айырылып торҙо. Шулай итеп, Эвелинаға беренсе урын бирелде. Ә «Көҙ һылыуҡайы – 2019» исемен Руслана яуланы.

Әсәләр көнө

Әсәһен ҡәҙерләгән ҡәҙерле булыр.

Рәсәйҙә Әсәләр көнө 18-се тапҡыр үткәрелә. Ул 1998 йылдан башлап билдәләнә . Ноябрҙең һуңғы йәкшәмбеһе байрам итеп уҙғарыла. Ә тотош донъяла был байрамдың тарихы үткән быуаттарға барып тоташа. 18 быуаттан алып 19 быуатҡа тиклем Бөйөк Британияла “Әсәйҙәр йәкшәмбеһе” тигән байрам билдәләнә. 1872 йылда Американың танылған пацифисткаһы Джулия Уорд бөтә донъяла тыныслыҡ өсөн көрәштә әсәйҙәрҙең берҙәмлек көнөн “Әсә көнө” итеү тәкдиме менән сығыш яһай. Әммә ул Америка ла ла, башҡа илдәрҙә лә хуплау тапмай.

1907 йылдан Американың Филадельфия штатынан Анна Джарвис үҙененең әсәһе иҫтәлегенә әсәйҙәрҙе тантаналы ҡотларға тәкдим итә. Дәүләт ойошмалары на, закондар сығарыу органдарына, күренекле кешеләргә йылдың бер көнөн әсәйҙәрҙе ҡотлауға арнарға тигән тәкдимде хуплауҙарына үтенеп хаттар яҙа.

1910 йылда Варджиния штаты тәүге булып Әсә көнөн рәсми байрам итеп таный. 1914 йылдан АҠШ Президенты Вудро Вильсон май айының икенсе йәкшәмбеһе бөтә Америка әсәйҙәрен ҡотлау өсөн милли байрам тип белдерә. Йәнә 23 ил был көндө байрам итә. Тағы 30 ил башҡа көндө билдәләй.

Ялда рәхәт тә, күңелле лә, шулаймы, дуҫтар?

Беҙ ҙә V «Б» синыфы менән көҙгө каникулдың бер көнөн мауыҡтырғыс итеп уҙғарҙыҡ, «Ал елкән» туристик агентлығы аша Өфө ҡалаһына сәйәхәткә барҙыҡ. Дуҫлыҡ монументында, Салауат Юлаев һәйкәлендә булыу, баш ҡалабыҙҙағы мәсет, сиркәүҙәрҙе күреү балаларҙың күңелендә онотолмаҫ тәьҫораттар ҡалдырҙы.

Экскурсия үткәреүсе Юлиә Рыжованың һөйләгәндәре бик оҡшаны. Кинотеатрҙа «Малефисента 2» фильмын ҡарағандан һуң да ҡәнәғәт ҡалдыҡ. Ә ботаника баҡсаһында сәскәләр, ҡыуаҡтар, ағастарҙың төрлөлөгө хайран ҡалдырҙы! Беҙҙең күҙ алдыбыҙҙа ысын матурлыҡ донъяһы асылды. «Ҡабартма»ға инеп балалар тәмле ризыҡтар менән һыйланды.
Боулинг уйнау ҙа ҡыҙыҡлы булды. Күптәр бында тәүге тапҡыр ине. Балалар махсус аяҡ кейемдәре кейеп алғас, ҡағиҙәләр менән танышты. Тәүҙә уйын тыныс ҡына башланып китһә, аҙаҡ шарҙы ырғытҡан һайын йәнлерәк төҫ ала барҙы. Иң күп мәрәйҙәрҙе Радмир Бәширов, Камилла Бикмырҙина, Камил Хәбибуллин, Юра Гаврилов, Егор Семёновтар йыйҙы.
Өфөнән рәхәтләнеп ял итеп ҡайттыҡ.

Класс етәксеһе Исламғолова Р.У.

Әҙәби календарь

Күренекле шағир, мәшһүр һүҙ оҫтаһы Рәшит Назаровтың тыуыуына – 75 йыл

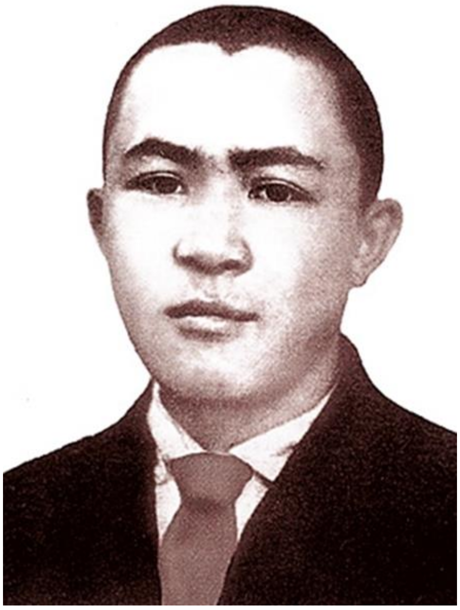

Ер һәм Йыһан улы – Рәшит Назаров.

Кешелек донъяһы башланғандан бирле донъяға күпме сәсәндәр, аҡындар, шағирҙар - һүҙ оҫталары тыуған! Милләттең аҡыл осошон, рухи бейеклеген билдәләгән улар. Тора-бара улар исеме халыҡтың ғорурлығы ғына булып ҡалмай, милли мәҙәниәттең символына әүерелгән, халыҡ күтәргән байраҡтың юғарылығын билдәләгән. Рустарҙа Пушкин, немецтарҙа Гете, итальяндарҙа Данте, татарҙарҙа Туҡай – ана шундай бөйөк ижадсыларҙың бары ҡайһы берҙәре.Телгә алмаған милләттәрҙә юҡмы ни улар!

Донъя күләменән күренер оло таланттар башҡорт улдары һәм ҡыҙҙары араһынан да булған, барҙар һәм буласаҡ!
Ана шундайҙарҙың береһе – Рәшит Назаров.Ул, беҙҙең баш особоҙҙа ғына түгел, бәлки, бөтә әҙәбиәт күгенән күренгән быға са күренмәгән балҡыш, яңы яҡтылыҡ – йондоҙ булып тәгәрәп үтте.

Рәшит Назаров – Ауырғазы районы Төрөмбәт ауылында 1944 йылдың ноябрь айында Фатима апай менән Сәйетбаттал ағайҙың бишенсе балалары булып донъяға килгән.

Бәләкәйҙән башҡа ауыл балалары кеүек ялан аяҡ йәйҙәрен үткәрә, ата-әсәһенең алыштырғыһыҙ ярҙамсыһы була.

Йәше еткәс, уҡырға бара, уны тамамлай, колхозда эшләй. Көнө-төнө лирик, ҡайһы ваҡыт сатирик шиғырҙар,   нәҫерҙәр, хикәйәләр яҙа, поэмалар ижад итә.

1963-1966 йылдарҙа хәрби хеҙмәттә була. 1966 йылда, өсөнсө йыл хеҙмәт иткәндә, зәхмәтле психик ауырыуға дусар була. Ғүмеренең аҙағына тиклем махсус йорттарҙа йәшәй.

Йылдар, йылдар, мәрхәмәтһеҙ йылдар
Ер аҫтына мине аттылар.
Бығау һалып хискә, аҡылыма
Тар төрмәгә илтеп яптылар...

Р.Бикбаев әйткән һүҙҙәр иҫкә төшә: “ Салауат та, Рәшит Назаров та бер үк йәштә тиерлек тотҡонлоҡҡа дусар була: береһе каторгаға бикләнһә, икенсеһенең зиһенен ҡараңғылыҡ солғап ала. Әйтерһең дә, улар был донъяға талланттары менән кешеләрҙе хайран итергә лә, шунан һуң тиҙ арала, бәхетһеҙлеккә тарып, милләтте үкендерергә, хәсрәткә һалырға тыуған”.
Рәшит Назаров ижады, үҙе йәштән генә йән фажиғәһенә юлыҡһа ла, юлдарында “таш ҡатламдар ятһа ла”, һәр саҡ яҡты,өмөт, ышаныс менән һуғарылған ҡояшлы ижад.

Һүҙ оҫтаһы - Рәшит НАЗАРОВ

Яҡташыбыҙ, шағир, Салауат Юлаев исемендәге дәүләт премияһы лауреаты Рәшит Назаровтың 75 йыллыҡ юбилейын билдәләү саралары районыбыҙҙың барлыҡ мәктәптәрендә, китапханаларҙа ҙурлап ойошторола. Талбазы лицейы уҡыусылары ла ситтә ҡалманы, белем усағыбыҙҙа шиғриәт кисәһе үткәрелде. Унда балалар яҡташыбыҙҙың биографияһы һәм ижады менән таныштылар.

Шиғриәт кисәһендә уҡыусылар яҡташыбыҙҙың башҡорт, татар, урыҫ телдәрендәге шиғырҙарын ҙур ғорурлыҡ менән һөйләне. X «Б» синыфынан Дилә Ғүмәрова, IX «В»нан Карина Богданова, IX «А»нан Гөлнара Мөхәмәтшина, III «А»нан Илсур Исламғоловтарҙың сығыштары бигерәк матур булды.
Беҙҙең арала булмауына ҡарамаҫтан, Рәшит Назаров үҙенең шиғырҙарын яратыусылар алдында һәр ваҡыт тура һүҙле, халыҡсан, ихлас һәм кешелекле шәхес булып хәтерҙә ҡалды.

Мөхәрририәт: башҡорт теле уҡытыусыһы Булатова Г.М., 11 класс уҡыусылары